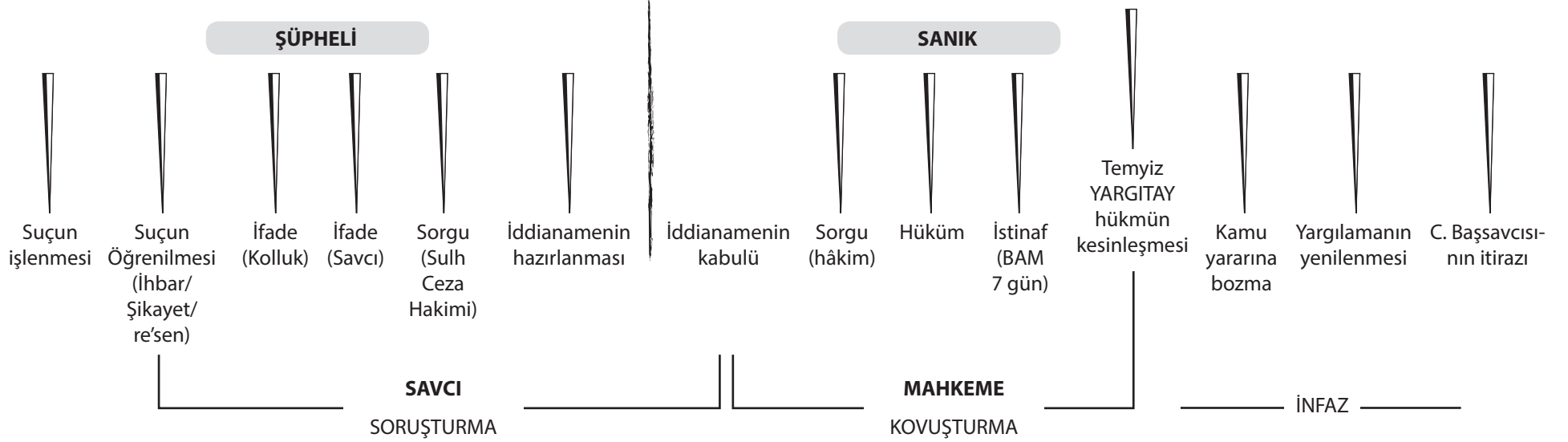

CEZA MUHALEMESİ EVRELERİ

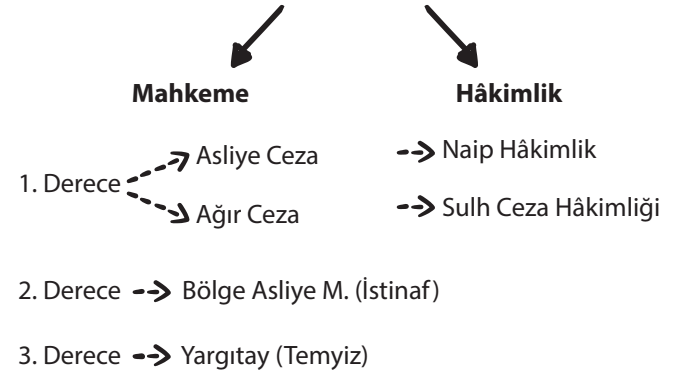

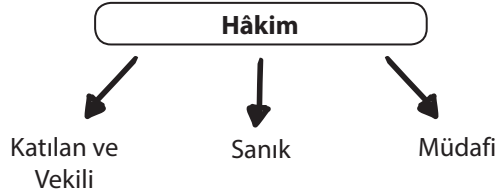
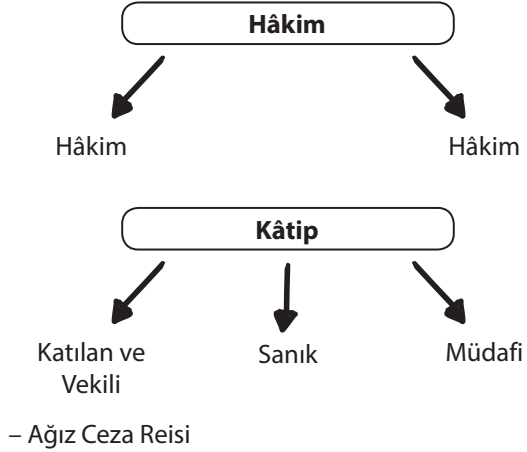
CMK'ye Hâkim Olan İlkeler

- Şüpheden sanık yararlanır.
- Kamu davasının mecburiliği
- Masumiyet karinesi
- Tasarruf edilemezlik
- Gelişme yöntemi ilkesi
- Delil serbestisi
- Kıyas serbestisi

! 2014 yılında Sulh Ceza Mahkemesi ile Özel Yetki Ağır Ceza Mahkemesi kaldırıldı.
2014 yılında Sulh Ceza Hakimliği makamı kuruldu.

YARGILAMA MAKAMI

ASLİYE CEZA MAHKEMESİ**AĞIR CEZA MAHKEMESİ****İDDİA MAKAMI****Savcı**

- Her ilde C. Başsavcılığı bulunur.
- Başsavcılık adına çalışır.
- Mahkemelerde savcının reddi istenemez.
- İstinabe yapılabilir.
- Yetkisizlik/görevsizlik kararı verilebilir.
- Uyuşmazlık çıkarsa savcının görev yaptığı mahkemeye en yakın ağır ceza mahkemesi uyuşmazlığı çözer.
- Yeterli şüphe varsa kamu davası açar.
- Davayı takip eder.
- Soruşturma aşamasını bizzat yürütür.
- Kanun yollarına başvurur.

Katılan

- Mağdur kişi / malen sorumlu / suçtan zarar gören gerçek ve tüzel kişilerdir.

Hakları

- İddiasını savunma
- Kamu davasına her aşamada katılabilir.
- Kanun yollarına başvurabilir.

! Katılmadıkları duruşmaların tebligatını almaz.

SAVUNMA MAKAMI

Müdafi

➡ Sanık / Şüpheli

- Susma Hakkı
 - Kimlik bilgileri sorulduğunda susma hakkından faydalanamaz.
- Savunma Hakkı
- Haklarını Öğrenme Hakkı
- Müdafî Hakkı
- Yakınlarına Haber Verme Hakkı

Neler Yapılamaz?

- İşkence yapılamaz.
- Yorma
- Baskı
- Asılsız vaatte bulunma
- İlaç verme
- Hile

Hakları

- Sanıkla görüşme, yazışma hakkı
- Duruşmada hazır bulunma hakkı
- Doğrudan soru sorma hakkı
- İfadede-sorguda hazır bulunma
- Otopside hazır hekim bulundurma (Yanlı rapor)
- Keşifte hazır bulunma
- Dosya inceleme

Kısıtlanması

Soruşturma

- Soruşturmanın amacını tehlikeye düşürecek durumlarda kısıtlanır. (Kasten öldürme, cinsel saldırı, silah kaçakçılığı, zimmet, anayasal düzene aykırı durumlar)
- Kısıtlayacak kişi: Cum. Başsavcısı'nın istemiyle Suh Ceza Hâkimi

HANGİ HAKLARI KISITLANAMAZ

- Yakalanan ya da şüpheli ifadesi,
- Adli işlem tutanakları,
- Bilirkişi raporu inceleme hakları

Kovuşturma

- Sınırlandırılmaz.

ZORUNLU MÜDAFİLİK

Mağdur / Şüpheli / Sanık

- Çocuk
- Sağır / dilsiz
- Malulse
- Alt sınırı 5 yıldan başlayan yargılama
- Tutuklama
- Gözaltı
- Kaçaksa
- Duruşmanın disiplinini bozduğu için uzaklaştırılırsa

SAYISI

Soruşturma

- En çok 3

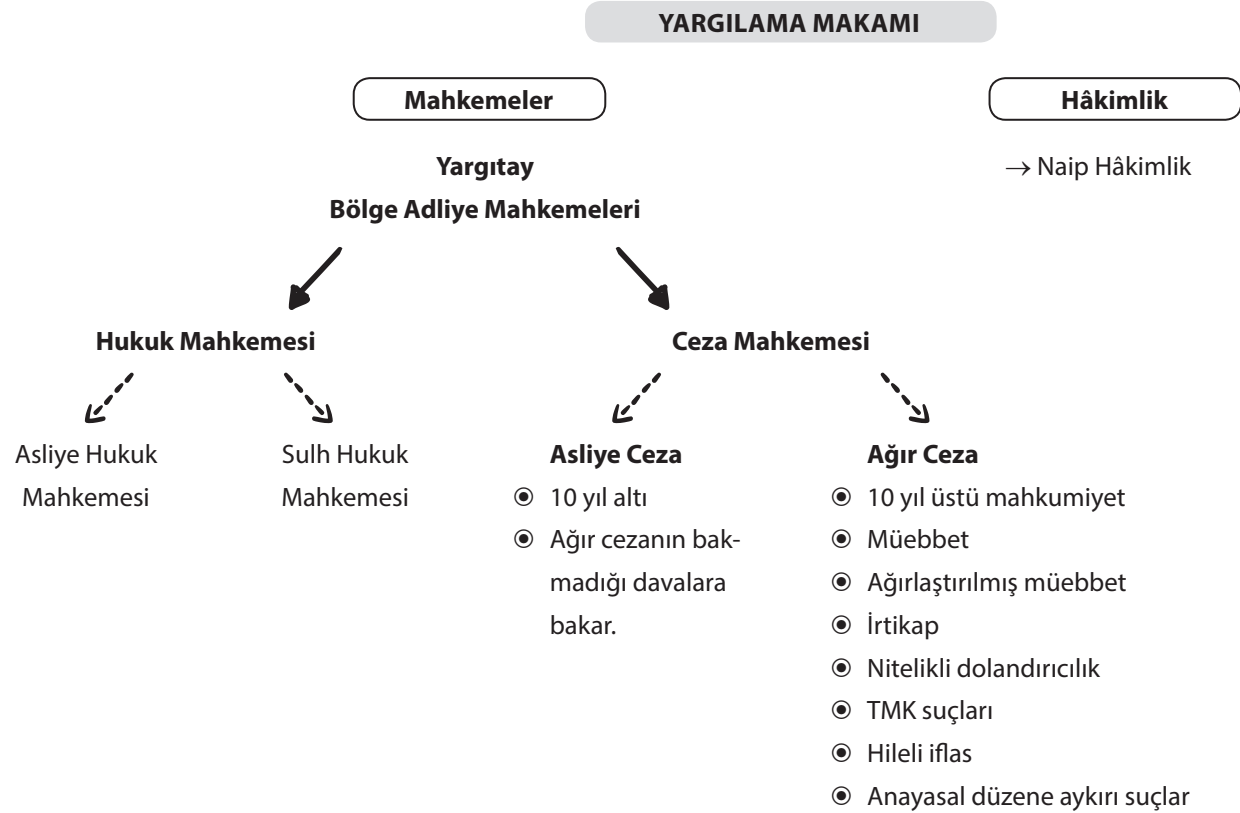
Kovuşturma

- Sınır yok
- OHAL kapsamıyla örgüt suçlarında 3 ile sınırlı

MÜDAFİLİKTEN YASAKLANMA

TMK kapsamındaki suçlar ile suç örgütü kurmadan dolayı şüpheli, sanık veya hükümlü kişilerin müdafileri, kendileri de aynı suçtan dolayı soruşturma geçirmiş ise bu davaya bakmaktan 1 YIL süre ile yasaklanır.

Bu süre 6 + 6 AY olmak üzere 2 kez daha uzatılabilir.

2019'a kadar Asliye Ceza Mahkemesindeki duruşmalarda savcı bulunmayacaktır.

REDDİ HÂKİM MUHAKEMESİ

Davaya bakmasının Yasak Olduğu Haller

- Hâkim kendisi mağdur olmuşsa
- Eski eşi
- Davadaki herhangi biriyle altsoy, üstsoy, kayıymlık, evlat edinme bağı varsa
- 3. derece dâhil kan hısmı, 2. derece dâhil kayın hısmı
- Aynı dava ile ilgili tanıklık, bilirkişilik Cumhuriyet savcılığı, adli kolluk görevi yapmışsa davaya bakamaz.
- Aynı dava ile ilgili soruşturma aşamasında görev yapmışsa
- Yargılama yenilenmişse (Aziz Yıldırım)
- Aynı davada alt mahkemede görev yapan, yüksek mahkemede görev yapmaz.

KİMLER RET İSTEMİNDE BULUNUR?

- C. Savcısı
- Katılan
- Vekil
- Müdafil
- Şüpheli / sanık

Red İsteminin Sonuçları

- Red istemi kabul edilirse KESİNDİR.
- Red istemi reddedilirse → İtiraz hakkı saklıdır.

Tarafsızlığını Şüpheyi Düşüren Haller

- Nişanlılık
- Kiracılık
- 4. derece kan hısımlığı

Hâkimin Reddi

Yasak Haller

- Her zaman

Şüpheli Haller

- Sanığın sorgusundan önce
- Daha sonra öğrenilirse, öğrenme itibarı ile 7 gün içinde istenir.

- Hâkimin reddi mensup olduğu mahkemeden istenir.
- Reddi istenen hâkim görüşmelerine katılamaz.

Tek Hakimliyse

- Asliye Ceza → Ağır Ceza Mah.
- Ağır Ceza → Bir üst Ceza Mah. (Numara sırasına göre)
- Tek Ağır Ceza vanba → En yakın Ağır Ceza Mahkemesine istem yapılır.

RET TO RET ⇒ (Ret istemi neden reddedilir?)

- Süre geçmişse
- Ret sebebi ve delil yoksa
- Davayı uzatma amacıyla yapılmışsa

Zabıt katibinin reddi istenebilir – Bilirkişinin reddi istenebilir – SAVCI reddedilemez.

SULH CEZA HÂKİMLİĞİ (2014 yılında kuruldu.)**Asli Görev**

- Soruşturma aşamasında hakim kararlarını verir.
- Tutuklama gibi

Zorunlu Savcılık Görevi

- Savcının iş yükünün aşılması veya savcıya ulaşıl-maması hâllerinde soruşturma aşamasında SAVCI GİBİ hareket eder.

GÖREV (MADDE BAKIMINDAN YETKİ)

MAHKEME
↓

YARGITAY (TEMYİZ)
↓

BAM (İSTİNAF)
↓

Hukuk Mahkemesi

↓ ↓
Asliye Sulh

HAKİMLİK

- Naip Hâkimlik
- Sulh Ceza Hâkimliği

Ceza Mahkemesi**Asliye Ceza Mahkemesi**

- ÜST SINIR {
- 10 yıl altı
 - Ağır cezanın bakmadığı
 - Tek hâkimli
 - Savcı yok
 - Her il/ilçede var

KANUN BAKIMINDAN YETKİ

- Görev kamu düzenine ilişkindir, kesindir.
 - Görevsizlik kararına ilişkin itiraz edilebilir.
 - Mahkeme her zaman görevsizlik kararını re'sen verebilir.
- İSTİSNA:** Alt mahkeme her zaman görevsizlik kararı verip dosyayı yüksek görevli üst mahkemeye gönderebilir. Ancak yüksek görevli mahkeme duruşma başlayıncaya kadar görevsizlik kararı vermelidir.
- Yenilenmesi mümkün olmayanlar hariç görevsizlik kararı veren mahkemenin işlemleri geçersizdir. (Yenilenir)

BAĞLANTI**Birleştirme****Dar Bağlantı Sebebiyle**

Bir kişi birden çok suç işlemişse (subjektif bağlantı) ya da birden çok kişi bir suç işlemişse (objektif bağlantı) suçlar bir davada birleştirilir.

Geniş Bağlantı Sebebiyle

Bambaşka davalar arasında bağlantı kurulabilir.

SONUÇLARI

- Bağlantı kurulduğunda yarar olmalı (Dava giderleri düşer.)
- Bağlantı olmalı
- Davalar aynı aşamada olmalı (Soruşturma – Soruşturma) (Soruşturma x Kovuşturma olmaz)
- Birleştirme engeli bulunmamalı

Nispi Muhakeme: Kendi yetki alanında olmasa dahi yetkiliymiş gibi davranma durumu

- Kemik yaşı tespitinde nispi muhakeme zorunludur.

Bekletici Sorun: Başka bir mahkemenin kararının beklenmesi

YETKİ (YER BAKIMINDAN YETKİ)

- Yetki unsuru kamu düzenine ilişkin değildir. KESİNDİR.
- Yetkisizlik kararına itiraz edilebilir.
- Yetkisizlik kararı sanığın sorgusundan ÖNCE verilmelidir.
- Yetkisizlik kararı veren mahkemenin yenilenmesi mümkün olmayanlar hariç diğer işlemleri yenilemesi kendi isteğine bağlıdır.

Kural: Suçun işlendiği yer mahkemesi yetkilidir.

Suçun İşlendiği Yer Belli Değilse

- Kişinin yakalandığı yer mahkemesi (Yakalanmamışsa)
- Yerleşim yeri (Yerleşmemişse)
- En son adresinin bulunduğu yer (Hiçbir yere bağlı değilse)
- İlk usûl işleminin yapıldığı yer mahkemesi yetkilidir.

- Zincirleme suçlarda son suçun işlendiği yer mahkemesi yetkilidir.
- Teşebbüs suçlarında son icra hareketinin yapıldığı yer mahkemesi yetkilidir.
- Kesintisiz suçlarda kesintinin gerçekleştiği yer mahkemesi yetkilidir.

YABANCI İŞLEMİŞSE

- Türkiye'de yakalandığı yer mahkemesi
- Türkiye'de yerleşim yeri mahkemesi
- En son adresinin bulunduğu yer

Belirlenemezse

→ Adalet Bakanı'nın istemi üzerine YARGITAY belirlir

DENİZ, HAVA, DEMİRYOLU

- İlk uğradığı yer mahkemesi
- Bağlama limanının bulunduğu yer mahkemesi
- İlk ulaştığı yer mahkemesi yetkilidir.

OLUMLU/OLUMSUZ GÖREV (YETKİ) UYUŞMAZLIĞI

- Ortak Yüksek Görevli Mahkeme çözer. Uyuşmazlığa düşen mahkemeler aynı yargı çevresinde ise BAM, farklı çevrelerde ise YARGITAY.

DAVANIN NAKLİ

- Hukukî ve fiili sebeplerden dolayı mahkeme davaya bakamıyorsa Yüksek Görevli Mahkeme davayı başka bir yere nakleder.
- Kamu güvenliğinin tehlikeye uğrama durumu varsa Adalet Bakanı'nın istemi üzerine yargıtay dava nakleder.
- OHAL, savaş vs. varsa Adalet bakanı davaları bütünüyle nakleder.

MUHAKEME ŞARTLARI**Dava Şartları**

- Şikayet
- Talep (istem)
- Karar
- İzin
- Açık dava ya da yargı olmaması
- Dava süresinin geçmemiş olması
- Uzlaşmanın sağlanmamış olması
- Ön ödemenin yerine getirilmemesi
- Askeri ya da diplomasi dokunulmazlığının olmaması
- Genel af bulunmaması

Yargılama Şartları

- Sanığın akıl hastası olmaması (Soruşturma var, kovuşturma yok)
- Sanığın gaip olmaması
- Bekletici meselenin çözümü

SÜRELER VE ESKİ HÂLE GETİRME (20 Temmuz - 31 Ağustos)

Kusuru olmaksızın hak kaybına uğrayan kimselerin mağduriyetini gidermek amacıyla eski hâle getirme kurumu getirilmiştir.

(Trafik kazası, mücbir sebep, tebligat almama kanun yollarının bildirilmemesi)

Engelin kalkmasından itibaren 7 gün içerisinde eski hale dönme dilekçesi verilir. Başvuru kabul edilirse bu karar kesindir, reddedilirse tekrar itiraz edilebilir.

DELİLLER VE DELİLLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Delil Serbestliği

- CMK, vicdani delil sistemini belirlemiştir.
- Hâkim kararını duruşmaya getirilmiş, huzurunda tartışılmış delillere dayandırabilir.
- Kanuna aykırı olarak elde edilen bulgular delil olarak kabul edilemez.

! Dellilerin ortaya konma istemi ispat edilmek istenen olayın geç bildirilmesinden dolayı REDDEDİLEMEZ.

- Delillerin ortaya konmasına sanığın sorgusundan sonra başlanır.

Deliller Neden Reddedilir?

- 1) Kanuna aykırı olarak elde edilmişse
- 2) Delil ile ispat edilmek istenen olayın kara etkisi yoksa
- 3) Davayı uzatmak için istem yapılmışsa

! Deliller;

- 5 duyu organıyla anlaşılabilir.
- Ulaşılabilir.
- Olayın ispatına yardımcı olmalıdır.
- Müşterek olmalıdır.

Şüpheli veya Sanık Beyanı

- Sanığın kimlik bilgileri hariç susma hakkı vardır. Sanık doğruyu söylemek zorunda değildir.
- Beyan, sanığın özgür iradesine dayanmalıdır.
- İşkence, ilaç verme, yorma, cebir v.b. muameleler yapılamaz.
- İfadesi alınacak veya sorgusu yapılacak kişiye davetiye çıkarılır. Gelmezse zorla getirileceği yazılır.
- Müdafii, bulunmaksızın kollukça alınan ifade, hâkim veya mahkeme huzurunda kendisi tarafından tekrarlanmazsa esas alınmaz.
- Tekrar ifade alma gerekirse, bunu yalnızca C. Savcısı yapabilir.

! Fail masumiyetini ispat yükü altında değildir, ancak savcı ispat yükü altındadır.

Tanık Beyanı

- Taraf olmayıp sadece 5 duyusu ile algıladığını somut olayla ilgili bilgilerini açıklayacak kimsedir.
- Herkes tanık olabilir. (Çocuk, akıl hastası dahil) Sarık kendi davasında tanık olarak dinlenemez.
- Tanıklar, Çağrı kağıdı (davetiye) ile çağırabilir. Maze-ret bildirmeksizin gelmezse zorla getirebilir ve sebep olduğu giderleri öder.
- Çağrı, telefon, telgraf, faks, elektronik posta gibi araçlarla da yapılabilir. Ancak bu durumda zorla getirme uygulanmaz.
- Tanığa yemin verilir.
- Yasal sebep olmadan tanıklıktan çekinen veya yalan tanıklık edenlere **3 ayı geçmemek üzere disiplin hapsi** verilebilir.
- Her tanık ayrı ayrı dinlenir.

- Dinleme sırasında görüntü veya sesler kayda alınabilir.

Ancak;

- 1) Çocuklar
- 2) Duruşmaya getirilemeyen ve tanıklığı çok önemli olan kişilerin tanıklığında bu kayıt zorunludur.

TANIKLIKTAN ÇEKİNME

A) YAKINLIK SEBEBİYLE

- Nişanlılık
- Bitmiş olsa dahi evlilik
- Alt soy – Üst soy ilişkisi
- 3. derece dahil kan hıs.
- 2. derece dahil kayın hıs.
- Evlatlık

Bunlar her zaman çekinebilir.

B) MESLEK VE UĞRAŞLARI SEBEBİYLE

- a) Avukatlar, staj yerleri ve yardımcıları
- b) Hekimler, diş hekimleri, eczacılar, ebeler ve bunların yardımcıları
- c) Mali işlerde görevli müşavir ve noterler.

! (b) ve (c) dekiler ilgili rıza gösterirse tanıklıktan çekinemez. Ancak (a) ilgili rızası olsa dahi çekinebilir.

C) KİSMİ ÇEKİNME

Yalnızca kendisi ve yakınları ile ilgili sorulara cevap vermekten çekinmez.

D) CUMHURBAŞKANI

Kendi takdiri ile tanıklıktan çekinebilir. İsterse beyanını yazılı olarak gönderir veya beyanı konutunda alınır.

YEMİN VERMESİ YASAK OLAN TANIKLAR

1. 15 yaşını doldurmamış olanlar
2. Ayırt etme gücünden yoksunlar
3. Suçluyu kayırma, delilleri yok etme, gizlemeden dolayı şüpheli, sanık veya hükümlü olanlar

! Şüpheli/sanık ile tanıklıktan çekinebilecek kişiler arasındaki iletişim kayda alınmaz; mektup ve belgeleri bunların nezdinde olduğu sürece el konulamaz. Bu kişiler arasında vücuttan örnek alma işlemi yapılamaz.

DEVLET SIRRI NİTELİĞİNDEKİ BİLGİLER İLE İLGİLİ TANIKLIK

- Alt sınırı 5 yıldan az olan suçlarda uygulanmaz.
- Kişi yalnızca hâkim heyeti tarafından dinlenir. (Zabıt kâtibi dahi olmaz.)
- Hâkim yalnızca yüklenen suçla açığa kavuşturacak nitelikte olan bilgileri tutanağa kaydettirir.

! Ceza Muhakemesinde mağdur yeminsiz dinlenir. Çocuk ise psikolog eşliğinde dinlenir.

BİLİRKİŞİ MÜTALAASI

TALEP EDEBİLECEKLER

- Mahkeme (Re'sen)
- Cumhuriyet Savcısı
- Katılan
- Vekil
- Müdafii
- Kanuni Temsilci

! Çözümü uzmanlık gerektiren konularda bilirkişi talep edilir.

● Hâkimlik mesleğinin gerektirdiği bilgi ile çözülmesi gereken konularda bilirkişi dinlenemez.

BİLİRKİŞİYE BAŞVURMANIN ZORUNLU OLDUĞU HÂLLER

- Sahte para ve değerler üzerinde inceleme yapılması
- Gözlem altına alma
- Otopsi
- Moleküler Genetik inceleme
- Zehirlenme şüphesi
- Beden muayenesi yama

! Bilirkişinin **yemin yükümü** vardır.

AŞAĞIDAKİLER BİLİRKİŞİLİK GÖREVİNİ KABUL ETMEK ZORUNDADIR.

1. Resmi bilirkişilikle görevlendirilmiş olanlar
 2. Bilirkişi listelerinde yer almış bulunanlar
 3. İncelemenin yapılması için bilinmesi gerekli fen ve sanatları meslek edinenler
 4. İncelemenin yapılması için gerekli mesleği yapmaya resmen yetkili olanlar
- Bilirkişinin görevini yerine getireceği süre en çok **3 Aydır**. Gerekli görülürse bu süre en çok 3 ay daha uzatılabilir.
 - Bilirkişi şüpheli veya sanık dışındaki kimselerin de bilgisine başvurulabilir.
 - Yasal bir sebep olmaksızın bilirkişilikten ya da yeminden çekinen bilirkişi hakkında bundan doğan giderler hükmedilir ve 3 aya kadar disiplin hapsi verilebilir.
 - Bilirkişinin raporuna itiraz için CMK'de bir süre öngörülmemiş, ancak itirazın karara bağlaması **3 gün içinde yapılmalıdır**.

BİLİRKİŞİNİN**Reddi**

Hâkimin reddindeki usuller geçerli

Çekinmesi

Tanıklıktan çekinmedeki usuller geçerli

Hukuki bir konuda uzman mütalaası da alınabilir.

GÖZLEM ALTINA ALMA

KONUSU: Şüpheli/sanığın akıl hastalığının olup olmadığını, akıl hastası ise **uzman hekim önerisi** üzerine gözlem altına alınmasıdır.

YETKİLİ MERCİİ**Soruşturma**

Sulh Ceza Hâkimi

Kovuşturma

Mahkeme

SAVCI GÖZLEM ALTINA ALMA KARARI VEREMEZ.

SÜRE: 3 HAFTA

Bu süre her seferinde 3 haftayı geçmemek üzere uzatılabilir, ancak sürelerin toplamı 3 ayı geçmez.

- Gözlem altına alma kararına **itiraz** edilebilir ve itiraz, kararın yerine getirilmesini **durdurur**.

BEDEN MUAYENESİ

KONUSU: Vücuttan örnek, saç alımı

YETKİLİ MERCİ: HÂKİM, G.S.B.H'de Savcı

- Savcı 24 saat içinde hakim onayına sunar, hâkim 24 saat içinde onaylar.

Üst sınırı 2 yılın altındaki suçlarda uygulanmaz.

MOLEKÜLER GENETİK İNCELEME

KARAR MERCİ: Yalnızca Hâkim

Bilirkişi yapar.

Hükümle birlikte temyiz olur.

FİZİKİ KİMLİĞİN TESPİTİ

KONU: Parmak izi, avuç içi, ses

YETKİLİ MERCİ: Savcı

Üst sınırı 2 yılın altı suçlarda uygulanmaz.

KEŞİF

→ Adli kolluk yapamaz.

⊙ Duruşmanın devamıdır.

YETKİLİ MERCİ: ⊙ Hâkim
⊙ Naip hâkim
⊙ İstinabe hâkimi
⊙ Cumhuriyet savcısı

YER GÖSTERME

→ Cumhuriyet Savcısı tarafından yapılır.

→ Susma hakkını kullanan kişiye yaptırılmaz.

OTOPSİ

⊙ Savcı gözetiminde yapılır.
⊙ En az 2 uzman gereklidir.
⊙ Zorunlu hâllerde hekimler de yapabilir.

KORUMA TEDBİRLERİ**GENEL ÖZELLİKLER**

⊙ Bu alanda **kıyas yasaktır**.
⊙ Koruma tedbirleri görünüşte haklılık arz etmelidir.
⊙ Temel hak ve özgürlükleri kısıtlar
⊙ Geçicidir yani sürelidir.
⊙ Araçtır yani ceza maksadıyla verilemez.

ŞÜPHE

⊙ **Basit Şüphe:** Soruşturma için
⊙ **Yeterli Şüphe:** Kovuşturma için
⊙ **Kuvvetli Şüphe:**
⊙ **Makul Şüphe:** Yalnızca arama için

1. YAKALAMA**➡ YETKİLİ MERCİ**

⊙ Suçüstü hâllerde herkes
⊙ Cumhuriyet Savcısının talebi üzerine Sulh Ceza Hâkimi
⊙ Cumhuriyet Savcısı veya Kolluk
– Fırar
– Kolluğun elinden kaçma
⊙ Mahkeme
– Kaçak sanık varsa
– Sanağın hazır bulunması gerekirse
– Takibi şikâyetle bağlı suç çocuk veya malule karşı düzenlenmişse

➡ YAKALANAN KİŞİNİN HAKLARI

⊙ Hakları bildirilir.
⊙ Yakınlarına haber verilir.
⊙ İlgililere haber verilir. (SAVCI)

! ⊙ Kişinin kelepçelenmesi kolluk takdirindedir.
⊙ Yakalama işleminden sonra tutanak tutulur.
⊙ Derhal Cumhuriyet Savcısına haber verilir.

! ⊙ Yakalanan kişi en geç 24 saat içinde hâkim önüne çıkarılır.
⊙ Çıkarılamazsa **segbis** ile dinlenir.

2. GÖZALTİ**➡ KOŞULLARI**

⊙ Geçici olarak yakalanan kişi gözaltına alınabilir.
⊙ Suçun işlediği şüpheyi gösteren somut deliller olmalıdır.

➡ YETKİLİ MERCİ

⊙ Cumhuriyet Savcısı
⊙ Mülki amirin belirlediği konuk amiri (Suçüstü hâller, kamu düzeninin sarsılması durumu, kasten yaralama, öldürme, hırsızlık, yağma, fuhuş, TMK kapsamındaki suçlarda olur.)

! Kolluk amirinin gözaltı süresi 24 saattir. Toplu suçlarda 48. saattir.

➡ SÜRE

⊙ Bireysel suçlarda 24 saat +12 saat yol
⊙ Toplu suçlarda her defasında 1 günü geçmemek üzere Cumhuriyet Savcısı en çok 3 gün süreyle uzatabilir.

! Gözaltı süresinin dolması veya Sulh Ceza Hâkiminin kararıyla serbest bırakılan kişi aynı fiilden dolayı yeni ve yeterli delil elde edilmedikçe ve Cumhuriyet Savcısının kararı olmadıkça bir daha aynı nedenden dolayı yakalanamaz.

➡ GÖZALTINA ALINAN KİŞİYE NELER YAPILIR?

- Sağlık kontrolü
- Güvenlik araması
- Nezarethane

➡ GÖZALTI KARARINA İTİRAZ

- İtiraz Sulh Ceza Hâkimine yapılır.
- Sulh Ceza Hâkimi 24 saat içinde başvuruyu sonuçlandırır.
- Gözaltı kararına itirazı;
Yakalanan kişi, müdafii, kanuni temsilci, eşi, 1. ve 2. derece kan hısmı Sulh Ceza Hâkimine yapar.

3. TUTUKLAMA

➡ KOŞULLARI

- Kuvvetli Suç Şüphesinin varlığını gösteren somut delillerin varlığı
- Tutuklama yapılacak **Katalog Suçlardan Olması** (Soykırım, kasten öldürme, hırsızlık, yağma gibi)
- Kaçma ihtimali, delilleri yok etme, gözleme ihtimali olacak
- Terör örgütü sloganı atan veya logosunu tatanlar da tutuklanabilir.

YETKİLİ MERCİ

Soruşturma

C. Savcısının talebi üzerine Sulh Ceza Hâkimi

Kovuşturma

Re'sen veya C. savcısının istemi üzerine mahkeme

- Tutuklama ve tutukluluk süresinin uzatılmasından dolayı yakınlarına haber verilmeli
- Yabancılar tutuklanırsa ülkelerinin konsoloslukuna bildirilir.
- Savcı veya kolluk tutuklama kararı veremez.
- Savcı soruşturması evresinde adli kontrol veya tutuklamanın artık gereksiz olduğu kanısına varırsa, şüpheliyi re'sen serbest bırakabilir.

➡ TUTUKLAMA YASAĞI

- 15 yaşını doldurmamış çocuklar
- Yalnızca adli para cezasını gerektiren suçlar
- Üst sınırı 2 yıldan fazla olmayan suçlar
- Kabahatler
- İşin önemi ve ölçüsüzlük varsa
- Türkiye'de saklanan kaçaklar hakkında verilemez. (Gıyabında)

Yabancı ülkeye kaçanlar için gıyabında tutuklama kararı verilir.

TUTUKLULUKTA GEÇECEK SÜRE

Ağır Ceza

Gerekmiyorsa
1 yıl + 6 ay

Ağır Ceza

Gerekliyse
2 yıl + 3 yıl

➡ GÖZDEN GEÇİRME

- Tutukluluk kararı en geç 30 günde bir hâkim tarafından denetlenir.

➡ İTİRAZ

- 7 gün içinde kararı veren mercie yapılır. (Sulh Ceza Hâkimi veya Mahkeme)
- Karar düzeltilmezse bir üst sayı numaradaki sulh ceza hakimliğine 3 gün içinde itiraza sunulur.

➡ SONA ERMESİ

- Beraat kararı
- Salıverme kararı
- Konuşturmaya yer olmadığı kararı
- Adli kontrol kararı

4. ADLİ KONTROL**➡ KOŞULLARI**

- ⊙ Tutuklama sebeplerinin varlığı
- ⊙ Tutuklama yasağının bulunduğu hâller

YETKİLİ MERCİ**Soruşturma**

Sulh Ceza Hâkimi

Kovuşturma

Mahkeme

ADLİ KONTROL YÜKÜMLÜLÜKLERİ

1. Yurt dışına çıkma yasağı
2. Eğitim programına devam
3. Belli taşıtları kullanmamak
4. Sürücü belgesinin teslimi
5. Silah bulundurmamak
6. Konutu terk etmemek
7. Belli yerleşim bölgesini terk etmemek
8. Belirlenen yer veya bölgelere gitmemek
9. Aile yükümlülüğünü yerine getireceğine dair, nafakayı düzenli ödeyeceğine dair güvence vermek
10. Parasal durumu göz önünde bulundurularak belirlenecek güvence miktarını yatırmak
11. Uyuşturucu madde kullanımında tedavi, hastaneye yatma

➡ ADLİ KONTROLÜ KALDIRMA TALEBİ

- ⊙ Mahkemeye veya hâkimliğe yapılır.
- ⊙ Talebe, 5 gün içinde karar (yanıt) verilir.

Adli kontrole itiraz edilebilir.

Adli kontrolde geçen süre mahsup edilmez.

İSTİSNA

Uyuşturucu kullanımı durumunda tedavi için hastaneye yatırma

Cumhuriyet Savcısı veya kolluk adli kontrol kararı veremez.

Adli Kontrol tedbirlerine uyulmazsa yetkili merci hemen tutuklama kararı verebilir.

ZORLA GETİRME (İHZAR)**➡ KİMLER ZORLA ETİRİLEBİLİR?**

- ⊙ Şüpheli / sanık
- ⊙ Tanık
- ⊙ Bilirkişi
- ⊙ Mağdur

KARAR MERCİ**Soruşturma**

C. Savcısı

Kovuşturma

Mahkeme

➡ SÜRE

24 saat içinde hâkim önüne çıkarılır.

KANUN YOLLARI

Hükümle birlikte temyiz edilebilir.

→ İtiraz edilemez.

5. ARAMA**➡ KOŞULLARI**

- ⊙ Makul şüphe olması

➡ KARAR MERCİSİ

- ⊙ Hâkim
- ⊙ Cumhuriyet Savcısı (Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde)
- ⊙ Savcıya ulaşılmazsa kolluk (Konut ve işyerini arayamaz.)

Cumhuriyet Savcısının arama kararı hâkim onayına **sunulmaz**.**ARAMA ZAMANI**

KURAL → GÜNDÜZ ARAMA YAPILIR.

GECE ARAMA YAPILABİLECEK HÂLLER

- ⊙ Suçüstü hâller
- ⊙ GEC. SAKIN BUL. HÂL
- ⊙ Firar eden kişi varsa

ARAMADA KİMLER HAZIR BULUNUR?

KURAL → SAVCI DENETİMİNDE YAPILIR.

SAVCI YOKSA; İhtiyar heyetinden veya komşulardan 2 kişi bulunur.

- ⊙ Ev sahibi / Zilyet / Hısımlar hazır bulunabilir.
- ⊙ Avukat aramada hazır bulunabilir.

Askerî mahallerde arama Cumhuriyet Savcısı katılımı ile askerî makamlarca yerine getirilir.

Avukat büroları ancak mahkeme kararıyla Cumhuriyet Savcısı denetiminde aranabilir.

- Cumhuriyet Savcısı veya Baro temsilcisi hazır bulunabilir.
- Müvekkile ait dosya ayrı alınır ve hâkime sunulur.

5. ELKOYMA

İspat aracı olarak yararlı görülen ya da eşya veya kazanç müsaderesinin konusunu oluşturan ve rıza ile teslim edilmeyen malvarlığı değerlerine elkonulabilir.

CMK “muhafaza altına alma ve el koyma” ayırımı yapmıştır. Rıza ile verilen eşya muhafaza altına alınmaktadır. Rıza ile verilmeyen eşya el konulmaktadır.

Hakim kararı üzerine veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının, Cumhuriyet savcısına ulaşamadığı hallerde ise kolluk amirinin yazılı emri ile kolluk görevlileri, elkoyma işlemini gerçekleştirebilir.

Hakim kararı olmaksızın yapılan elkoyma işlemi, 24 saat içinde görevli hakim onayına sunulur. Hakim, kararını elkoymadan itibaren 48 saat içinde açıklar; aksi halde elkoyma kendiliğinden kalkar.

Elkoyma yasağı: Şüpheli veya sanık ile tanıklıktan çekinebilecekler kimseler arasındaki mektuplara ve belgelere; bu kimselerin nezdinde bulundukça elkonulamaz. Örneğin şüphelinin ile avukatı, doktoru, nişanlısı veya babası arasındaki mektup böyledir.

Eşya veya malvarlığı değerlerini teslimden kaçınma halinde bu şeyin zilyedi hakkında 3 aya kadar disiplin hapsi uygulanır.

- **Taşınmazlara, hak ve alacaklara elkoyma:** Soruşturma veya kovuşturma konusu suçun işlendiğine ve bu suçlardan elde edildiğine dair somut delillere dayanan kuvvetli şüphe sebebi bulunan hallerde, şüpheli veya sanığa ait taşınmazlara, hak ve alacaklara(bankadaki hesaplara, kıymetli evraklara, şirketteki ortaklık payı, kiralık kasa mevcutları gibi) elkonulabilir. Bu elkoyma CMK’nın 128/2. maddesinde sayılan bazı suçlarla ilgili yapılan soruşturma ve kovuşturmalarda mümkündür.

6526 sayılı yasa ile getirilen ek fıkra ile taşınmaz, hak ve alacaklara elkoyma kararı alınabilmesi için ilgisine göre:

- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu,
- Sermaye Piyasası Kurulu,
- Mali Suçları Araştırma Kurulu,
- Hazine Müsteşarlığı ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumundan,

suçtan elde edilen değere ilişkin rapor alınır. Bu rapor en geç üç ay içinde hazırlanır. Özel sebepler zorunlu kıldığında bu süre talep üzerine iki ay daha uzatılabilir.

Yine 6526 sayılı yasa ile getirilen ek fıkra ile, taşınmazlara, hak ve alacaklara elkoymaya **ağır ceza mahkemesince oy birliğiyle** karar verilir. İtiraz üzerine bu tedbire karar verilebilmesi için de oy birliği aranır.

Bu taşınmaz, hak ve alacakların şüpheli veya sanıktan başka bir kişinin zilyetliğinde bulunması halinde dahi, elkoyma işlemi yapılabilir.

Aralık 2016’da yapılan değişiklikle hâkim kararıyla da taşınmazlara el konulabilir.

* **Postada elkoyma:** Suçun delillerini oluşturduğundan şüphe edilen ve gerçeğin ortaya çıkarılması için soruşturma ve kovuşturmada postada elkoyma, hakim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının kararı ile yapılabilir.

- Kolluk amiri postada elkoyma kararı veremez.
- **Bilgisayarlarda, bilgisayar programlarında ve kütüklerinde arama, kopyalama ve elkoyma:** Başka suretle delil elde etme imkanı yoksa, somut delillere dayanan kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve soruşturma evresinde bu elkoyma işlemi yapılabilir. Mutlaka **hakim kararı** gerekir.

Bilgisayar ve bilgisayar kütüklerinde elkoyma sırasında sistemdeki bütün verilerin yedeklemesi yapılır. İstemi halinde şüpheliye veya vekiline yedekten bir kopya verilir.

Bu tedbire sadece soruşturma evresinde başvurulabilir.

(Gizli Koruma Tedbirleri)
DİĞER KORUMA TEDBİRLERİŞİRKET YÖNETİMİ İÇİN KAYYIM
TAYİNİ

KONU: Suçun bir şirket faaliyeti çerçevesinde işlenmekte olduğu hususunda kuvvetli şüphe sebepleri vasa şirket işlerinin yürütülmesi ile ilgili kayyım atanabilir.

YETKİ: Bu kararı sadece hâkim veya mahkeme verebilir.

İLETİŞİMİN TESPİTİ

YETKİLİ
MERCİ

Soruşturma
Sulh Ceza Hâkimi

Kovuşturma
Mahkeme

! Tedbirin süresi kararla bildirilir.
Bu tedbir için kuvvetli şüphe gerekmez.

MOBİL TELEFONUN TESPİTİ
KONU

Yakalamak amacıyla yapılır.

YETKİLİ MERCİ

- Hâkim
- G.S.B.H Savcı

SÜRE

En çok 2 ay + 1 ay

İLETİŞİMİN DİNLENMESİ KAYDA ALINMASI

KONU: • Somut Delillere dayalı kuvvetli şüphe
• Başka suretle delil etme imkânının olmaması gereklidir.

YETKİLİ MERCİ: Ağır Ceza Mahkemesi oy birliğiyle
G.S.B.H Savcı

! Savcı karar verirse **derhal** hâkim onayına sunar. 24 saat içinde karar verilir.

SÜRE: En çok 2 ay + 1 ay

ÖRGÜT FAALİYETİ VARSA; Her defasında 1'er ayı geçmeden toplam 3 ay uzatılır.

! Müdafinin ofisinde iletişim dinlemesi yapılamaz.

! Tanıklıktan çekinen ile sanık arasında dinleme yapılamaz.

DİĞER KORUMA TEDBİRLERİ

TEKNİK ARAÇLARLA İZLEME

KONU: Kamuya açık alanlarda izleme yapılır. (Uydu-kamera v.b.)

KOŞUL: Somut delillere dayanan kuvvetli şüphe olmalı
Başka suretle delil elde etme imkanı olmamalı

SÜRE: En çok 3 hafta her defasında 1 haftayı geçmemek üzere en çok 3 hafta uzatılabilir.
GSBH'de savcı karar verir.
Savcı karar verirse 24 saat içinde hakim onayına sunar, 24 saat içinde hâkim onaylar.

YETKİLİ MAKAM: Ağır Ceza Mahkemesi → Oy birliğiyle

GİZLİ SORUŞTURMACI GÖREVLENDİRME

KOŞULLAR:

- Somut delillere dayanan kuvvetli şüphe
- Başka surette delil elde edilemeyecek
- Katalog Suçlar (Örgüt kurma, silah kaçırma v.b)

YETKİLİ MERCİ: Ağır Ceza Mahkemesi oy birliğiyle

! Aralık 2016'da yapılan değişiklikle hâkim kararıyla kamu görevlileri gizli soruşturmacı olarak görevlendirilebilir.

- ! Bu tedbire yalnızca soruşturma evresinde hükmedilir.
- Soruşturmacının kimlik bilgileri değiştirilebilir.
 - Elde edilen bilgiler gizli tutulur.
 - Elde edilen bilgiler gizli tutulur.
 - Savcı nezdinde saklanır.
 - Soruşturmacı **suç işleyemez** ancak örgütün işlediği suçlardan sorumlu değildir.

KORUMA TEDBİRLERİ NEDENİYLE TAZMİNAT

HANGİ TEDBİRLERDE İSTEM YAPILIR?

- Yakalama
- Gözaltı
- Tutuklama
- Arama
- El koyma

İSTEM SÜRESİ: 3 ay, her hâlde 1 yıl

YETKİLİ MERCİ: Zarara uğrayanın oturduğu yer ağır ceza mahkemesi

! Dava devlete açılır, devlet ödediği tazminat dolayısıyla 1 yıl içinde ilgili hâkim veya savcıya rücu eder.

SORUŞTURMA EVRESİ

- CMK'ye göre suç şüphesinin öğrenilmesinden iddianamenin kabulüne kadar geçen evredir.
- Hâkim Olan İlkeler;
 - Mecburilik
 - Yazılılık
 - Gizlilik
 - Dağınıklık
 - Kamusalılık
- İhbar – Şikâyet
 - İhbar veya şikâyet Cumhuriyet Başsavcılığına veya kolluk makamlarına yapılabilir.
 - Valilik veya kaymakamlığa yapılan şikâyetler Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.
 - Yurt dışında işleniş Türkiye'de takibi gereken suçlarda Türkiye'nin konsolosluk ve elçiliklerine de ihbar veya şikâyetle bulunulabilir.
- Şikâyetle bağlı suçlarda mağdur açıkça şikâyetten vazgeçmezse yargılamaya devam olunur.
- İhbar – şikâyet yazılı veya tutanağa geçirilmek üzere sözlü de yapılabilir.
- Soruşturma aşamasını yürüten savcı sanık aleyhine ve lehine delilleri toplar.
- İSTİSNA: GSBH'de veya Savcı'ya ulaşılmazsa Sulh Ceza Hâkimi de soruşturma işlemi yapar. Hatta bu durumda re'sen tutuklama kararı verebilir.

1. KOVUŞTURMAYA YER OLMADIĞI KARARI

- Savcı soruşturma evresi sonunda yeterli şüphe oluşturacak delil elde demezse veya kovuşturma olanağı yoksa kovuşturmaya yer olmadığına karar verir.
- Bu karar verildikten sonra yeni delil meydana çıkmazsa, aynı fiilden dolayı kamu davası açamaz.
- Suçtan zarar gören, kovuşturmaya yer olmadığı kararı kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren 15 gün içinde, bu kararı veren Cumhuriyet Savcısının yargı çevresinde görev yaptığı Ağır Ceza Mahkemesinin bulunduğu yerdeki Sulh Ceza Hâkimliğine itiraz edebilir.
- Sulh Ceza Hâkimliği itirazı yerinde bulursa, CumhuriyetSavcısı iddianame düzenler ve mahkemeye verir.
- ... Kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın ekin soruşturma yapılmadan verildiğini AİHM'nin kesinleşmiş kararının tespiti üzerine, kararın kesinleşmesinden itibaren 3 ay içinde talep edilmesi hâlinde yeniden soruşturma açılır.

Ön ödeme veya uzlaşma kapsamındaki suçlarda da mahkeme engeli çıkar ve kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilir.

2. KAMU DAVASI AÇMADA TAKDİR YETKİSİ

- Etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasını gerektiren durumlarda veya şahsi cezasızlık sebeplerinin varlığı halinde; Cumhuriyet Savcısı kovuşturmaya yer olmadığına karar verebilir.
- Bu durumda verilen karara itiraz edilemez.

3. KAMU DAVASININ AÇILMASININ ERTELENMESİ

- Aşağıdaki durumlar birlikte gerçekleşirse savcı davasının açılmasını 5 yıl erteleyebilir.
 - Yeterli şüphenin varlığı
 - Şikâyetle bağlı olup üst sınırının, 1 yıl veya daha az süreli hapis cezasını gerektiren bir suç olması
 - Şüphelinin daha önce kasıtlı bir suçtan hapis cezası almamış olması
 - Şüphelinin suç işlemekten çekineceği kanaatine varılması
 - Ertelemenin, şüpheli ve toplum açısından yararlı olması
 - Mağdurun veya kamunun uğradığı zararın giderilmesi

İTİRAZ: Suçtan zarar gören erteleme kararına ilişkin kararın kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren **15 gün içinde** kararı veren savcının görev yaptığı Ağır Ceza Mahkemesinin bulunduğu yerdeki Sulh Ceza Hâkimliğine yapılır.

İDDİANAME DÜZENLENMESİ (Kamu Davasının Açılması)

- Soruşturma evresi sonucunda toplanan deliller **yeterli şüphe** oluşturursa Cumhuriyet Savcısı iddianame düzenler.
- İddianame mahkeme tarafından 15 gün içinde eksik ve hatalı noktaların tamamlanması için savcıya gönderilir. (İade edilir.)
- Aşağıdaki belirtilen şekilde düzenlenen iddianameler iade edilebilir.
 - Unsurlar eksik düzenlenmişse
 - Suçun sübutuna mutlak etki edecek delil olmadan düzenlenmişse
 - Uzlaşmaya tabi olduğu soruşturma dosyasından açıkça anlaşılan işlerde uzlaşma usulü olmaksızın düzenlenmişse

- ! 15 Gün içinde iade edilmeyen iddianameler kabul edilmiş sayılır.
- Suçun hukuki nitelendirmesi sebebiyle iddianame iade edilmez.
- İade kararına sadece Cumhuriyet Savcısı itiraz edilebilir.
- Cumhuriyet Savcısı iade kararında gösterilen eksiklikleri tamamladıktan ve hatalı noktaları giderdikten sonra iddianameyi tekrar gönderir. İlk kararda belirtileyen sebeplere dayanarak iddianame tekrar iade **edilemez**.

İDDİANAMEDE NELER BULUNMALI

- Ad – Soyad (Müdafininde)
- Adresler
- Şikâyet edenin adı
- İhbar edenin adı
- İsnat edilen suç
- Yer
- Zaman
- Tutuklu olup/olmadığı

KOVUŞTURMA EVRESİ

- İddianamenin kabulüyle başlar.
- Bir duruşma günü belirlenir ve sanığa bir çağrı kağıdı gönderilir.
- Çağrı kağıdının tebliğiyle duruşma günü arasında en az 1 hafta süre bulunmalıdır.
- Çağrıya rağmen gelmeyen tanık, bilirkişi, tanık, sanık, mağdur ve şikâyetçi ile ilgili zorla getirme kararı verilebilir.

DURUŞMANIN ÖZELLİKLERİ

1. **Sözlülük:** Deliller sözlü olarak tartışılır.
2. **Doğrudan Doğruluk:** Hâkim kararını huzuruna getirilmiş ve tartışılmış delillere dayandırabilir.
3. **Kesintisizlik:** Ara verilmez.
İstisna: Zorunlu hâllerde ara verilebilir.
4. **Alenilik (Açıklık):** Herkese açıktır.
İstisna: Ahlâk veya kamu güvenliğinin gerekli kıldığı durumlarda kısmen ya da tamamen kapalı yapılabilir.
İstisna 2: Zorunlu kapalılık sanık 18 yaşını doldurmuşsa kapalı yapılır.

Kapalı duruşmanın içeriği yayımlanmaz.

- Duruşmanın düzenini – disiplinini bozanlar mahkeme başkanı veya hâkim tarafından salondan uzaklaştırılır. Karşı çıkanlara 4 güne kadar disiplin hapsi uygulanır.

DURUŞMADA HAZIR BULUNACAKLAR

- Hâkim(ler)
- Cumhuriyet Savcısı
- Zabıt Kâtibi
- Zorunlu ise Müdafii

KURAL: Hazır bulunmayan sanık hakkında duruşma yapılamaz.

İSTİSNALAR:

- 1) Sadece adli para cezası gerekiyorsa
- 2) Mahkumiyet gerektirmiyorsa
- 3) Sorgusu yapılan sanık savunmuşsa
- 4) Disiplini bozduğu için çıkarılırsa
- 5) Sanık kaçaksa
- 6) İstinabe yoluyla sorgu yapılırsa
- 7) Sanık bağışık tutulursa

SORUŞTURMADA DOĞRUDAN SORU YÖNELTME

1) Cumhuriyet Savcısı	2) Müdafii
3) Vekil	4) Hâkimler

Sanık ve katılan da başkan veya hâkim aracılığı ile soru sorabilir.

DURUŞMADA OKUNMASI ZORUNLU BELGE VE TUTANAKLAR

- 1) Naip/istinabe yoluyla yapılan sorgu tutanakları
- 2) Naip veya istinabe yoluyla dinlenen sanığın ifa-de tutanakları
- 3) Muayene ve keşif tutanakları, deliller
- 4) Adli sicil özetleri ve sanığın kişisel ve ekonomik durumuna ilişkin bilgilerin yer aldığı belgeler

BEKLETİCİ SORUN SAYMA

- Olaya uygulanacak kanunun Anayasaya aykırılığı iddia edilmişse, hâkim bekletici sorun saymak zorundadır.

NİSPİ MUHAKEME

- Yaş tespitinde yapılması zorunludur.

Hakim duruşma sonucunda vicdani kanaatine göre hüküm verir.

- Verilecek hükümler

BERAAT KARARI

Aşağıdaki hâllerde Beraat kararı verilir.

- 1) Fiilin suç sayılmaması
- 2) Suçun sanık tarafından işlenmediğinin sabit olması
- 3) Failin kast veya taksirinin olmaması
- 4) Olayda bir hukuka uygunluk nederinin bulunması
- 5) Suçun sanık tarafından işlendiğinin sabit olması

CEZA VERİLMESİNE YER OLMADIĞI KARARI

Aşağıdaki hâllerde verilir.

- 1) Yaş küçüklülüğü
- 2) Akıl hastalığı
- 3) Sağır ve dilsizlik
- 4) Geçici nedenler
- 5) Hukuka aykırı ancak bağlayıcı emri ifa
- 6) Zorunluluk hâli
- 7) Cebir veya tehdit
- 8) Meşrû savunmada heyecan, korku, telaş sebebiyle sınırın mazur görülecek oranda aşılması
- 9) Kusurluluğu ortadan kaldıran hataya düşme
- 10) Ekin pişmanlık
- 11) Şahsi cezasızlık sebepleri
- 12) Karşılıklı hakaret
- 13) Haksızlığın az olması

- Aynı fiil nedeniyle sanık hakkında önceden verilmiş hüküm varsa dava reddedilir.
- Sanık ölümü, dava zamanaşımı, genel af, şikâyetten vazgeçme, uzlaşma, ön ödeme varsa, dokunulmazlık kaldırılmamış veya izin alınmamışsa dava düşer.

DAVA DÜŞER

- Dava şartının gerçekleşebilme ihtimali varsa durma kararı verilir. bu karara itiraz edilebilir.
- Sanığa tercüman atanması zorunluysa masrafları devlet öder. Kendisi isterse masrafları kendi öder.

HÜKMÜN AÇIKLANMASININ GERİYE BIRAKILMASI

- 2 yıl veya daha az süreli hapis cezası veya adli para cezası olması
- Daha önce kasıtlı suçtan dolayı mahkumiyet kararı bulunması
- Yeniden suç işlemeyeceği hususunda kanaate varılması
- Mağdurun veya kamunun uğradığı zararın iadesi veya gide-rilmesi durumlarında mahkeme **5 yıl** hükmün açıklanmasını geriye bırakabilir. Bu sürede **en çok 1 yıl** denetimli serbestlik tedbiri uygulayabilir.
- Denetim süresi içinde dava zamanaşımı durur.
- Denetim süresi içinde kasten suç işlenirse mahkeme hükmü açıklar.
- Denetim süresinde kasten bir suç işlenmez ve yükümlülüklerle uyulursa **davanın düşmesi kararı** verilir.
- Geriye bırakma adli sicile **kaydedilmez**.
- Bu karara **itiraz** edilebilir.
- Sanık kabul etmezse hükmün açıklanması geriye **bırakılmaz**.

KANUN YOLLARI

KANUN YOLUNA BAŞVURMA HAKKINA SAHİP OLANLAR

- 1) Cumhuriyet Savcısı
- 2) Şüpheli veya sanık
- 3) Katılan / suçtan zarar gören
- 4) Avukat (Müdafii-vekil)
- 5) Şüpheli veya sanığın yasal temsilcisi
- 6) Şüpheli veya sanığın eşi

! Kanun yoluna başvurulduktan sonra, merci tarafından karar verilinceye kadar vazgeçilebilir.

ANCAK; Cumhuriyet Savcısı sanık lehine yaptığı başvurudan onun rızası olmadan vazgeçemez.

OLAĞAN KANUN YOLLARI

1) İTİRAZ

- İlk derece mahkemelerinin hüküm dışındaki kararlarına itiraz edilebilir. (Durma, arama, yakalama gibi)
- İtiraz kararın yerine getirilmesinin geriye bırakılması sonucunu doğurmaz. Ancak, kararına itiraz edilen makam geriye bırakılmasına karar verebilir. (İstisna: Gözlem altına alma)

SÜRE: Kararı öğrendiği günden itibaren 7 gün içinde yapılır. İtiraz yerinde görülmezse 3 gün içinde yetkili merciye itiraz gönderilir

- Sulh Ceza Hak: Numara sırasına göre bir üst
- Asliye C.M : AĞ. C. M

NELERE İTİRAZ EDİLMEZ?

- Hâkimin reddi kararının kabûlü
- Eski hâle getirme isteminin kabulü
- İtiraz üzerine verilecek hâkim kararına
- Geri verme talebine ilişkin karara

2. İSTİNAF

- İlk derece mahkemelerinin hükümlerine karşı başvuru yoludur.
- Bölge Adliye Mahkemeleri yetkilidir.
- Hem maddi hem hukuki araştırma yapar.
- 15 yıl üstü suçlarda re'sen istinaf yapılır.
- Bozma kararları kesindir.
- Süresi içinde yapılan başvuru hükmün kesinleşmesini engeller.
- İstinaf yoluna ilgilinin kararı öğrenmesinden itibaren 7 gün içinde gidilebilir.
- Verilecek kararlar;
 - Esastan ret
 - Düzelterek esastan ret
 - Bozma
 - Duruşma açılması

! 500 günü geçmeyen adli para cezasına karşı istinafa gidilmez.

3. TEMYİZ

- BAM'ın bozma dışındaki kararlarına karşı yapılır.
- Geri verme kararlara karşı yapılır.
- Hükmün kesinleşmesini engeller.
- Yalnızca hukuki inceleme yapılır.
- Temyiz mercisi Yargıtay'dır.
- Temyiz süresi **7 gündür**.
- Temyiz mercisinin verdiği karara karşı direnilir. Yargıtay Ceza Genel Kuruluna gidilir ancak bunun kararları kesindir.

OLAĞANÜSTÜ KANUN YOLLARI

1) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının İtirazı

Yargıtay Ceza Dairelerinin birinin kararına karşı başvuru kanun yoludur. Bu yola re'sen veyd istem üzerine başvurulabilir. İtiraz Yargıtay Ceza Genel Kurulu'na 30 gün içinde savcı tarafından yapılır.

2) Kanun Yararına Bozma

- İstinaf veya temyiz incelemesinden geçmeksizin kesinleşen hüküm veya kararların yargıtay tarafından bozulmuştur.
- Başvuruyu Adalet Bakanı'nın istime üzerine yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yapar. (Süre sınırı yok)

3) Yargılamanın Yenilenmesi

- Kesinleşen bir hükümle sonuçlanmış bir dava kanunda yazılı hâllerde yeniden görülür.
- Bu hâller; sahte belge kullanımı, yalan tanıklık ve bilirkişilik hâkimin ciddi kusuru, yeni delil ortaya çıkması, AİHM kararıdır.
- Yapılamanın yenilenmesi istemi hükmü veren mahkemeye yapılır. Kabul edilirse dava yeniden yapılır.
- Hükümlü ölse dahi yargılama yenilenebilir.
- Yargılamanın yenilenmesi istemi hükmün infazını ertelemeyiz, ancak mahkeme infazı erteleme veya durdurma kararı verebilir.